

10. Вирок Старокостянтинівського районного суду Хмельницької області від 22 червня 2016 року , справа 683/2848/15-к, провадження кп/683/18/2016/ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електрон. ресурс]. - Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/58673008>

11. Вирок Вінницького міського суду Вінницької області від 22 вересня 2016 року, Справа № 129/3415/15-к, Провадження № 1-кп/127/42/16/ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електрон. ресурс]. - Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/61460859>

12. Вирок Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 06 червня 2017 року, справа № 683/2848/15-к/ Єдиний державний реєстр судових рішень [Електрон. ресурс]. - Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/66924982>

Кернякевич-Танасійчук Ю. В.

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЕФЕКТИВНІСТЬ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ НА СТАДІЇ ЇЇ ФОРМУВАННЯ: «ТОЧКА ВІДЛІКУ» ДЛЯ ПОДАЛЬШИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Задля успішного досягнення кінцевої мети політики у сфері боротьби зі злочинністю – зниження рівня злочинності, необхідно забезпечити ефективність функціонування усіх її складових частин, а саме: кримінально-правової, кримінальної процесуальної, кримінально-виконавчої та кримінологічної (профілактичної) політик.

В. І. Борисов та П. Л. Фріс щодо розуміння ефективності кримінально-правової політики стверджують, що її (ефективність) слід розуміти як ступінь досягнення

визначених цілей і завдань у сфері боротьби зі злочинністю із застосуванням норм та інститутів законодавства про кримінальну відповідальність [1, с. 70].

По суті, ефективність кримінально-правової політики демонструється ефективністю кримінально-правового забезпечення, відображається практичною реалізацією кримінально-правової політики [2, с. 212].

Такої ж позиції притримується і М. П. Федоров, який, аналізуючи проблеми формування та реалізації кримінально-правової політики, стверджує, що ефективність кримінально-правової політики має бути забезпечена як на стадії її формування, так і на стадії її реалізації [3, с. 158-159].

В процесі написання докторської дисертації на тему «Кримінально-правова політика забезпечення інформаційного суспільства» Н. А. Савінова висловлює слушну думку, що дослідження ефективності сучасної кримінально-правової політики забезпечення інформаційного суспільства доцільно здійснити щодо кожного з рівнів кримінально-правової політики забезпечення інформаційного суспільства: наукового, законодавчого та правовиконавчого, з урахуванням ефективності саме їх платформ: доктринальної, концептуальної, аналітичної, законодавчої, правозастосувальної та правовиконавчої [2, с. 214].

Міркування вченої з певними корективами можна взяти за основу при аналізі ефективності кримінально-виконавчої політики.

В ідеалі ефективність кримінально-виконавчої політика на рівні її формування слід визначати «сукупною» ефективністю таких взаємопов'язаних складових як: 1) доктрина; 2) концепція та 3) законодавство.

У разі наявності прогалин, суперечностей та колізій між названими елементами чи, більше того, у разі відсутності взаємозв'язків між ними, про ефективну кримінально-виконавчу політику марно говорити. Ми вже неодноразово наголошували, що кримінально-виконавче законодавство є лише завершальним етапом формування кримінально-виконавчої політики, його розробленню і прийняттю мають передувати фундаментальні наукові розробки у вигляді доктрини кримінально-виконавчої політики, яка повинна віддзеркалюватися в однойменній концепції.

Цитуючи П. Л. Фріса, доводиться констатувати, що суттєві проблеми існують в сфері розробки кримінально-виконавчої політики, а звідси і кримінально-виконавчого законодавства та практики його реалізації. З точки теоретичної розробки проблеми, то тут ситуація трохи краща, ніж в питаннях кримінальної процесуальної політики. На сьогодні глибинно досліджені на рівні докторської дисертації історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України (М. М. Яцишин). Проаналізовані на рівні кандидатської дисертації її поняття, задачі, джерела, типи, ефективність та т. ін. (В. В. Кондратішина) [4, с. 114]. Сподіваємося також, що наші наукові дослідження кримінально-виконавчої політики стануть лептою у справі формування доктрини кримінально-виконавчої політики України.

На жаль, і нині діюча Концепція державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України не вирізняється особливою дієздатністю, а тим більше ефективністю. Строк дії Концепції спливає у поточному 2017 році, а тому вона потребує нагального оновлення не лише щодо строків, але й щодо її змісту. А ще кращим виходом із ситуації є прийняття нової Концепції кримінально-виконавчої політики як стратегічного документу законодавчим органом – Верховною Радою України на як мінімум десятирічний термін, що дозволить реально реформувати кримінально-виконавчу систему зсередини без вуалі лише зовнішньої, організаційної оптимізації.

Не краща справа із законодавчим забезпеченням реалізації цієї політики та реаліями виконання покарання. Фактично ми далеко сьогодні не відійшли від сталінського ГУЛАГу. Не змінилась ідеологія виконання покарання і в цьому основна проблема [4, с. 114]. Скоріше, як нам видається, сам процес виконання покарань далекий від нормативно-закріплених правил його реалізації. А законодавче забезпечення, хоч і не зовсім чи зовсім наукове необґрунтоване, без належного концептуального підґрунтя, та все-таки існує. І за умови належного його дотримання можна надалі говорити про хоч якийсь рівень ефективності реалізації кримінально-виконавчої політики.

На основі зазначеного вище, можна зробити висновок, що дослідження ефективності кримінально-виконавчої політики на стадії її формування слід

здійснювати на основі аналізу її ефективності на доктринальному, концептуальному та законодавчому рівнях, які повинні перебувати у тісному взаємозв'язку між собою.

Література

1. Борисов В. І., Фріс П. Л. Ефективність кримінально-правової політики // Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми : монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. – Івано-Франківськ – Харків, 2016. – С. 69-83.

2. Савінова Н. А. Кримінально-правова політика забезпечення інформаційного суспільства: дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Н. А. Савінова; Львів. держ. ун-т. внутр. справ – Львів, 2013. – 509 с.

3. Федоров М. П. Проблеми формування та реалізації кримінально-правової політики в сучасній Україні / [Текст] / М. П. Федоров // Науковий вісник Львівської комерційної академії. Серія юридична. Зб. наук. праць. – Львів: Камула, 2015. – Вип. 1. – С. 152–172.

4. Фріс П. Л. Політика у сфері боротьби зі злочинністю – ілюзія існування / [Текст] / П. Л. Фріс // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Політика в сфері боротьби зі злочинністю» (м. Івано-Франківськ, 9-10 грудня 2016 р.) – Івано-Франківськ, 2017. – С. 110-115.

Коломієць Ю.Ю.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент*

ІДЕОЛОГІЯ, НАУКА ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ДОКТРИНА